

Utlåtande Rotel X (Dnr KS 2020/1123)

Indraget bidrag för studieförbundet Ibn Rushd

Motion av Peter Wallmark (SD)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen avslås med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Jonas Naddebo anför följande.

Ärendet

Peter Wallmark (SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Av motionen framkommer att studieförbundet Ibn Rushd erhåller stöd från Stockholms stad samt att de genom åren har varit medialt uppmärksammat och kritiserat på såväl nationell som lokal nivå. Kritiken har bland annat rört kopplingar till det Muslimska brödraskapet samt de föreläsare som bjudits in. Av motionen framkommer vidare att kopplingen mellan Ibn Rushd och Muslimska brödraskapet fastslagits i flera rapporter och av flera forskare. Hässleholms kommun har nyligen beslutat att dra in det kommunala stödet till studieförbundet. En av Ibn Rushds medlemsorganisationer, Sveriges unga muslimer (SUM) har fått avslag av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) på sin ansökan om statsbidrag, bland annat på grund av att organisationen inte verkar i enlighet med demokratins idéer. Motionären menar att det mot bakgrund av detta är svårförståeligt att staden fortsätter att betala ut bidrag till förbundet. Motionären föreslår därför kommunfullmäktige att besluta att kommunfullmäktige omedelbart omprövar beslutet i kulturnämnden av den 18 februari 2020 om att ge Ibn Rushd fortsatt stöd om 400 000 kr/år.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Folkbildningsrådet, MUCF och Stockholms läns Bildningsförbund. MUCF har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret ser allvarligt på föreningar som agerar på ett sätt som står i stark kontrast till grundläggande demokratiska värderingar och kan konstatera att det är varje nämnd som beslutar om bidrag utifrån ovan nämnda inriktning.

Kulturnämnden finner, baserat på granskningar och dialog, sammantaget inte skäl till att ompröva kulturnämndens beslut om stöd till Ibn Rushd samt konstaterar att Ibn Rushd är ett av de förbund som påvisats ha minst felrapportering.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd har inte beviljat bidrag till studieförbundet Ibn Rushd och utifrån detta har nämnden inget ytterligare att tillföra avseende motionens förslag.

Skärholmens stadsdelsnämnd har inte mottagit någon bidragsansökan från Ibn Rushd samt konstaterar att Folkbildningsrådet som har regeringens uppdrag att fördela statsbidrag utvärderar att statsbidragen till studieförbunden används på rätt sätt samt att Ibn Rushd i Folkbildningsrådets rapport från 2019 beskrivs med att lyckats rekrytera människor med utländsk bakgrund, kort utbildning, svag förankring på arbetsmarknaden och låga inkomster till studiecirklar, föreläsningar, bokmässor och kurser.

Södermalms stadsdelsnämnd har inte behandlat någon ansökan från Ibn Rushd och har därför inte tagit ställning till deras verksamhet i sak.

Folkbildningsrådet gör bedömningen att studieförbundet Ibn Rushd uppfyller de villkor som ställs på studieförbund som mottagare av statsbidrag samt att kommunerna fattar självständiga beslut om villkor och nivå för kommunbidrag till folkbildningsverksamhet.

Stockholms läns Bildningsförbund ser inte, utifrån Folkbildningsrådets årliga kontroller och begärda granskning 2019 i studien *När tilliten prövas*, anledning att neka stöd till Ibn Rushd.

Mina synpunkter

Den grönbå majoriteten värnar ett starkt civilsamhälle som en viktig kraft i att nå grupper som staden har svårt att nå. Därför vill vi utveckla och stärka samarbetet med civilsamhället och skapa goda förutsättningar för idéburna organi-

sationer. Stadens riktlinjer är tydliga med att inga ekonomiska bidrag eller tillgång till lokaler ska gå till aktörer med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism. Organisationer med odemokratiska värderingar eller kopplingar till våldsbejakande extremism ska få sitt stöd indraget. Därtill har den grönbåa majoriteten förtydligat de stadsövergripande riktlinjerna för hur och vilken information som bör inhämtas när en aktör ansöker om bidrag.

Landets tio statsbidragsberättigade studieförbund har olika profil och inriktning. Detta är positivt och viktigt då verksamheterna kan nå en unik bredd av människor. Precis som de flesta kommuner beslutar Stockholms stad, via kultur nämnden om treåriga verksamhetsstöd, till de tio studieförbunden som får ta del av Folkbildningsrådets godkända och granskade statsbidrag. Min starka uppfattning är att inget studieförbund ska särbehandlas, varken positivt eller negativt. Alla studieförbund har att följa samma rutiner, regler och villkor som övriga förbund och jag ser allvarligt på om någon aktör agerar på ett sätt som står i kontrast till grundläggande demokratiska värderingar.

Folkbildningsrådet har inte funnit skäl att ompröva statsbidraget till Ibn Rushd efter genomförda granskningar. I Stockholm konstaterar stadens kulturförvaltning att Ibn Rushd har utvecklats de senaste åren med bland annat etablering i Rinkeby och en särskild satsning på folkbildning riktad mot kvinnor på Järva. Det är viktigt att staden granskar organisationer som erhåller stöd och i det arbetet är dialogen mellan kulturförvaltningen och Ibn Rushd en viktig del.

Jag välkomnar den viktiga diskussionen om studieförbundens verksamhet och framtid, i synnerhet för att återskapa förtroendet som har tagit skada efter flera fall av dubbelrapportering och fusk. Förtroende och tillit behöver återupprättas och stärkas. En framgångsrik väg framåt ser jag i att tydligare utforma de stödsystemen så att de skapar tydliga incitament för studieförbunden att utvecklas. Syftet ska alltid vara att stärka demokratiska krafter, höja bildnings- och utbildningsnivån och skapa engagemang att delta i samhällsutveckling och kulturliv. Det är dessa goda krafter som ska försvaras och stötta. Därför har stadens kulturförvaltning påbörjat en översyn av stadens nuvarande stödsystem för att inför nästa stödperiod, 2023–2025, förbättra stödsystemen. Detta bland annat i syfte att förenkla kontinuerliga uppföljningar av verksamhet hos studieförbundens samverkanspartners. Stöd villkoren ska även i högre grad bygga på verksamheter som planeras i framtiden, och mindre på verksamheter som redan är genomförda, vilket inte främjar framtidsytande utveckling. Samtidigt ska vi värna civilsamhällets självständighet.

Baserat på Folkbildningsrådets årliga kontroller och kulturförvaltningens granskningar ser jag inga skäl till att ompröva kulturnämndens beslut från 2020. Därför anser jag att motionen ska avslås.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen avslås med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 6 oktober 2021

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Jonas Naddebo

Hans Altsjö

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att nämnden tillstyrker motionen
2. Därutöver vill vi anföra följande:

Sverigedemokraterna anser att det tydligt framgår att både demokrati och jämställdhet mellan könen är ett krav för att aktörer ska beviljas ekonomiskt stöd från Stockholms stad. Ibn Rushd skriver på sin hemsida att de ”tror på ett samhälle som präglas av mångfald, rättvisa och frihet.” De påstår sig också värna det demokratiska samhället och kämpar för att motverka all form av rasism och diskriminering. Deras ställningstagande i vissa frågor visar dock på motsatsen. Ett tydligt exempel på detta var deras markering 2013 mot Sverige och rapporten ”Gift mot sin vilja” som de tillsammans med andra islamistiska organisationer lämnade in en anmälan mot.

I Hässleholms kommun har man beslutat att dra in det kommunala stödet till studieförbundet. En av Ibn Rushds medlemsorganisationer, Sveriges unga muslimer (SUM) har fått avslag av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) på sin ansökan om statsbidrag bland annat på grund av att organisationen inte verkar i enlighet med demokratins idéer. Inom SUM:s organisation har det under senare år funnits flera överlappningar till den våldsbejakande islamistiska miljön och andra antidemokratiska islamistiska miljöer. Såväl SUM:s centralorganisation som olika medlemsföreningar har regelbundet de senaste åren bjudit in externa föreläsare och samarbetspartners vars ståndpunkter går på tvärs med kraven på demokratins idéer.

En annat exempel är att Ibn Rushd ackumulerat ett ekonomiskt överskott från mottagna skattemedel då de bland annat investerat i fastigheten Granhedsgården. Ledningen för Ibn Rushd fastställs vara helt styrd av Muslimska Brödraskapet som utövar inflytande över det svenska samhället med hjälp av skattemedel som beviljats för folkbildning och studieförbundsverksamhet. Mer om detta finns att läsa i rapporten, Muslimska Brödraskapet i Sverige, framtaget på uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

I rapporten "När tilliten prövas", som presenterades under 2019 fastslås kopplingen mellan Ibn Rushd Muslimska Brödraskapet. Kopplingen mellan Ibn Rushds och det Muslimska brödraskapet har också konstaterats av flera forskare, bland andra docent Magnus Ranstorp. Sverigedemokraterna ser det som problematiskt att Ibn Rushd avslöjats med att vara mycket tätt knutet till det Muslimska Brödraskapet, vars motto tydligt visar att svenska värderingar och svenska lagar inte är det primära intresset.

Med hänvisning till ovanstående anser vi att Ibn Rushd inte ska åtnjuta ekonomiskt stöd från skattemedel. Stockholms stad ska inte bidra till att öka risken för islamistisk radikaliserings av unga, öka polariseringen och förminska problematiken kring hedersvåld och hedersförtryck. Stockholms stad ska inte heller främja organisationer som väljer att uppges missvisande uppgifter i syfte att erhålla mer skattemedel än vad som är skäligt för verksamheten och på så sätt skapa "vinst".

Remissammanställning

Ärendet

Peter Wallmark (SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Av motionen framkommer att studieförbundet Ibn Rushd erhåller stöd från Stockholms stad samt att de genom åren har varit medialt uppmärksammat och kritiserat på såväl nationell som lokal nivå. Kritiken har bland annat rört kopplingar till det Muslimska brödraskapet samt för de föreläsare som bjudits in. Av motionen framkommer vidare att kopplingen mellan Ibn Rushd och Muslimska brödraskapet fastslagits i flera rapporter och av flera forskare. Hässleholms kommun har nyligen beslutat att dra in det kommunala stödet till studieförbundet. En av Ibn Rushds medlemsorganisationer, Sveriges unga muslimer (SUM) har fått avslag av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) på sin ansökan om statsbidrag, bland annat på grund av att organisationen inte verkar i enlighet med demokratin idéer. Motionären menar att det mot bakgrund av detta är svårförståeligt att staden fortsätter att betala ut bidrag till förbundet. Motionären föreslår därför kommunfullmäktige att besluta att kommunfullmäktige omedelbart omprövar beslutet i kulturnämnden av den 18 februari 2020 om att ge Ibn Rushd fortsatt stöd om 400 000 kr/år.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Folkbildningsrådet, MUCF och Stockholms läns Bildningsförbund. MUCF har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

I Stockholm finns ett rikt föreningsliv som staden har en långvarig samverkan med. I arbetet för att stärka hållbarhet och fördjupa demokratin har civilsamhället en central roll. För att stötta civilsamhället fördelar stadens 13 stadsdelsnämnder, samt 5 facknämnder, bidrag till föreningar. Respektive nämnd beslutar om egna riktlinjer eller rutiner som förtydligar prioriteringar för den egna nämndens föreningsbidrag. Av kommunfullmäktiges budget 2021, samt i stadens riktlinjer för arbetet mot våldsbejakande

extremism, framgår att inga ekonomiska bidrag eller tillgång till lokaler ska gå till någon aktör med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbekämpande extremism. Vidare framgår att föreningar med odemokratiska värderingar eller kopplingar till våldsbekämpande extremism ska få sitt föreningsstöd indraget samt att alla nämnder och förvaltningar som ger bidrag till föreningar, dels ska säkerställa att bidrag endast ges i enlighet med dessa riktlinjer samt kontrollera att bidragen används i enlighet med det syfte som de ges. För att förtydliga för, och stödja, nämnderna i detta arbete utformar stadsledningskontoret stadsövergripande riktlinjer för hur och vilken information som bör inhämtas när en aktör ansöker om bidrag samt en stadsövergripande rutin för hur svårbedömda ärenden kan hanteras. Staden ser allvarligt på föreningar som agerar på ett sätt som står i stark kontrast till grundläggande demokratiska värderingar och kan konstatera att det är varje nämnd som beslutar om bidrag utifrån ovan nämnda inriktning.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 9 mars 2021 följande.

Kulturnämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 12 februari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad fördelar sedan många år verksamhetsstöd till de statsbidragsberättigade studieförbunden. Syftet med stödet är att:

- Stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin.
- Bidra till att göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen.
- Bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället.
- Bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.
- Bidra till att förverkliga stadens kulturpolitiska mål.

Kulturnämnden beslutade 18 februari 2020 om treåriga stöd till de tio studieförbunden om 22 mnkr per år för perioden 2020-2022 (dnr 1.1/4637/2019). Ibn Rushd i Stockholm är det minsta studieförbundet sett till beviljat stöd och är fortfarande i en etableringsfas. Deras verksamhet i Stockholm har tidigare volymmässigt varit instabil och stödet sänktes därför 2017. Studieförbundet har sedan dess arbetat för att stabilisera verksamheten igen. Kulturnämnden beslutade 18 februari 2020 om en höjning av stödet jämfört med föregående år, från 250 tkr till 400 tkr. Förvaltningen ser positivt på Ibn Rushds etablering med distriktskontor i Rinkeby och särskilt deras satsning på folkbildning riktad mot kvinnor på Järva. Dialogen mellan förvaltningen och Ibn Rushd är god. Ibn Rushd är ett av tre studieförbund som kan anses vila på en religiös grund. Bilda och Sensus är de andra två.

Studieförbundens verksamhet och framtid granskas och diskuteras ofta, särskilt just nu efter flera fall av dubbelrapportering och fusk. Ibn Rushd är ett studieförbund som ofta har ifrågasatts i debatten, trots att de är ett av de förbund som påvisats ha minst felrapportering.

Motionären tar upp Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som tagit fram flera rapporter kring islamister och andra extremister i Sverige. Rapporterna har dock inte kunnat belägga den formella kopplingen mellan Muslimska Brödrskapet och Ibn Rushd. I motionen nämns rapporten "När tilliten prövas" författad 2019 av Erik Amnå, professor i statskunskap. Denna rapport går grundligt igenom Ibn Rushd verksamhet, dokument, grundare och medlemsorganisationer. I rapporten slår Amnå fast att det inte finns någon forskning som kan påvisa en formell eller organisatorisk koppling mellan Muslimska brödrskapet och Ibn Rushd eller dess medlemsorganisationer. Dock menar Amnå att det finns och har funnits individer inom Ibn Rushd och medlemsorganisationerna som visar sympatier för den ideologiska delen av Muslimska brödrskapet och de sociala konsekvenserna av tron. Muslimska brödrskapet är en världsomspännande rörelse och variationen är också stor mellan olika länder och områden.

Enligt motionären ska Ibn Rushd ha bokat hatpredikanter. Professor Erik Amnå går i rapporten "När tilliten prövas" grundligt igenom 13 fall som det rapporterats om i media, över hela landet, mellan åren 2008 och 2019. Det har då handlat om föreläsare som vid tidigare tillfällen uttalat sig exempelvis homofobiskt, antisemitiskt eller kvinnofientligt. Senaste händelsen i Stockholm var 2018 under de muslimska familjedagarna i Kista, där Ibn Rushd var medarrangör, då en tunisisk föreläsare bjöds in som tidigare uttalat sig våldsbejakande. Sedan dess har Ibn Rushd arbetat systematiskt med bakgrundskontroller av utländska föreläsare för att motverka liknande bokningar. Förvaltningen har i sin beredning inte hittat belägg för att en sådan bokning har gjorts till evenemang kopplade till Ibn Rushd i Stockholm, efter 2018.

Sammantaget finner inte kulturförvaltningen skäl att ompröva kulturnämndens beslut om stöd till Ibn Rushd.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 4 mars 2021 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Janina Fond (SD), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning stöttar det lokala föreningslivet på flera sätt. Ett sätt är att årligen dela ut föreningsbidrag till föreningar hemmahörande inom stadsdelsområdet. Ibland delas även extra föreningsbidrag ut för t.ex. naturstädning eller aktiviteter som bidragit i hanteringen av Covid-19-pandemin. Stadsdelsnämnden har

fattat beslut om riktlinjer för föreningsbidrag i Rinkeby-Kista. I riktlinjerna ställs krav som föreningarna måste uppfylla för att vara aktuella för föreningsbidrag. Ett antal av dessa krav gör gällande att föreningen ska vara demokratiskt uppbyggd och ha en demokratisk agenda:

- Föreningen ska dela principerna om den demokratiska rättsstaten och de mänskliga rättigheterna samt ta avstånd från våldsbejakande uttryck och åsikter
- Föreningen ska vara uppbyggd och fungera enligt principer som främjar demokrati, jämställdhet och likabehandling i verksamheten
- Föreningen ska ha stadgar där det framgår att alla som instämmer i föreningens målsättningar äger rätt till medlemskap

När föreningar ansöker om bidrag fyller de i en ansökningsblankett i vilken de beskriver planerad verksamhet och aktiviteter, mål och syfte samt ekonomiska uppgifter. Till den årliga ansökan ska bifogas verksamhetsplan och budget, verksamhetsberättelse, årsbokslut, revisionsberättelse, stadgar, senaste årsmötesprotokoll, och beslut om firmatecknare. Detta sammantaget ger förvaltningen ett omfattande material för att bedöma föreningens ändamål, erfarenhet och kontakt med målgruppen. Förvaltningens bidrag har de senaste åren främst beviljats till lokala föreningar och i vissa fall även till studieförbund. Förvaltningen har inte beviljat bidrag till studieförbundet Ibn Rushd och känner heller inte till någon ansökan från Ibn Rushd. Utifrån att förslaget berör en annan förvaltnings bidragshantering och utifrån att stadsdelsförvaltningen inte hanterat någon tidigare ansökan från Ibn Rushd, har förvaltningen inget ytterligare att tillföra avseende motionens förslag.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 mars 2021 följande.

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Tapani Juntunen (SD), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Annelie Fridell m.fl. (V), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har inte stött på Ibn Rushds verksamhet i stadsdelsnämndsområdet. Distriktkansliet finns i Rinkeby och de har verksamhet i flera stadsdelar på Järvaområdet och i de norra kranskommunerna. Förvaltningen har inte mottagit någon bidragsansökan från Ibn Rushd. Studieförbundet bildades 2001 och blev godkänd som statsbidragsmottagare 2008. Studieförbundets styrdokument och årsberättelser finns till-

gängliga på webben, ibnrushd.se Folkbildningsrådet har regeringens uppdrag att fördela statsbidrag till 10 studieförbund och 156 folkhögskolor. Rådet utvärderar att statsbidragen används på rätt sätt. I deras rapport 2019 beskrivs Ibn Rushds framgångar med att de lyckats rekrytera människor med utländsk bakgrund, kort utbildning, svag förankring på arbetsmarknaden och låga inkomster till studiecirklar, föreläsningar, bokmässor och kurser.

Granskning av studieförbundet Ibn Rushd

Folkbildningsrådets första utvärdering av Ibn Rushds verksamhet genomfördes 2008 och publicerades i rapporten, *Ibn Rushd – ett nytt studieförbund*. Enligt Folkbildningsrådets generalsekreterare har Ibn Rushds verksamhet kontrollerats mer än någon annan utifrån kritik om att inte uppfylla demokrativillkor eller misstankar om samarbete med Muslimska brödrskapet. En oberoende granskning genomfördes 2019 av Erik Amnå, professor emeritus i statskunskap vid Örebro Universitet. Enligt rapporten, *När tilliten prövas*, ansåg Amnå att det kan finnas idémässiga anknytningar men inga formella eller organisatoriska kopplingar mellan Muslimska brödrskapet och Ibn Rushd. Däremot ansåg Amnå att studieförbundet undviker vissa frågor, framförallt om homofobi och antisemitism samt att de måste bli bättre på jämställdhet och delaktighet. På Folkbildningsrådets uppdrag fick därför Ibn Rushd ta fram en åtgärdsplan. Åtgärdsplanen innehåller bland annat hur Ibn Rushd ska bli aktiv i arbetet mot antisemitism, homofobi och hur de ska få in fler kvinnor på beslutsfattande poster. Folkbildningsrådet ska fortsätta följa upp utvecklingen.

Stadens arbete mot extremism

Stockholm stad arbetar mot extremism och har en strukturerad samverkan med berörda myndigheter. Om det finns anledning att misstänka en organisation för brister mot människors lika värden, finns det stöd och vägledning att få. En central samordnare vid Stadsledningskontoret ansvarar för att skapa kunskapsunderlag och utbildningsmaterial till stadens medarbetare och kan också ge stöd i kontakten med myndigheter, exempelvis polisen. Stadens nämnder har lokala handlingsplaner mot våldsbejakande extremism och lokala samordnare.

Jämställdhet

Ärendet berör både kvinnor och män. Inför verksamhetsåret 2020 gjorde Kulturförvaltningen en jämställdhetsanalys av alla studieförbunden. Det framkom att den könsmässiga fördelningen av deltagandet i aktiviteterna, omfattade 41 procent män och 59 procent kvinnor. Kulturförvaltningen hittade inte några större statistiska skillnader mellan de enskilda studieförbunden. De beskriver att alla studieförbund har en hög andel cirklar och kurser i humaniora och estetiska ämnen vilket kan vara en förklaring till den kvinnliga dominansen. (KN dnr 4637/2019) Enligt studieförbundet Ibn Rushd riktlinjer, ska verksamheten bidra till att göra samhället mer jämlikt, jämställt och motverka destruktiva maskulinitetsnormer och könsroller. Det har dock framkommit svagheter i studieförbundets egen interna jämställdhetskartläggning. Kartläggningen visade att kursutbudet ofta är könsstereotyp och att rekryteringen av kursdeltagare också följer könsstereotypa mönster. För att bättre leva upp till sina jämställdhetsmål ska studieförbundet erbjuda ett bredare utbud av aktiviteter och lyfta fram fler kvinnor

i sina verksamheter. Den interna kartläggningen avser nationell nivå medan kulturförvaltningens kartläggning avser verksamhet i staden.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 mars 2021 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Christina Wallmark (SD), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 februari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsnämnden ger stöd till lokala ideella föreningar som syftar till att stärka den ideella sektorns förutsättningar att erbjuda aktiviteter och verksamheter av god kvalitet inom stadsdelsområdet. Enligt Södermalms stadsdelsnämnds rutiner för föreningsbidrag ska en verksamhet vara partipolitiskt och religiöst obunden för att beviljas bidrag. Föreningens verksamhet ska vidare vara öppen och tillgänglig för såväl medlemmar som ickemedlemmar och bygga på demokratiska värderingar. Verksamheten ska vara fri från våld och diskriminering och främja jämställdhet, delaktighet, lika rättigheter och folkhälsa. Föreningar som får bidrag ansvarar själva för att följa upp och utvärdera verksamheten i enlighet med föreningens ansökan. Stadsdelsförvaltningen följer upp föreningsbidraget genom skriftliga redovisningar från föreningarna, samt uppföljningsmöten med utvalda föreningar. Om föreningsbidraget inte använts enligt ansökan eller inte förbrukats under den period bidraget avser ska det återbetalas till stadsdelsförvaltningen. Förvaltningen har inte behandlat någon ansökan från Ibn Rushd och har därför inte tagit ställning till deras verksamhet i sak.

Folkbildningsrådet

Folkbildningsrådet har den 29 mars 2021 yttrat sig enligt följande.

Folkbildningsrådet har ombetts att lämna synpunkter på motion om indraget bidrag för studieförbundet Ibn Rushd. Studieförbundet Ibn Rushd är ett av tio studieförbund som får del av det statliga folkbildningsanslaget via Folkbildningsrådet. Villkor för statsbidrag anges i förordning (2015:128) om statsbidrag till folkbildningen och i dokumentet *Statsbidrag till studieförbund – villkor och fördelningskriterier*, vilket fastställs av Folkbildningsrådets styrelse. Av dokumentet framgår vilka krav, förutom de förordningsreglerade, som Folkbildningsrådet ställer på verksamhet med statsbidrag.

Mot bakgrund av att studieförbundet Ibn Rushd, i media, av debattörer samt inom politiken, har blivit ifrågasätt utifrån en demokratisk värdegrund gav Folkbildningsrådet hösten 2018 professor Erik Amnå i uppdrag att utreda studieförbundets verksamhet

i förhållande till demokrativillkoret för folkbildningsanslaget. Rapporten *När tilliten prövas* presenterades hösten 2019. Rapporten visar att studieförbundet bidrar till att uppfylla målen för folkbildningen. Den visar inte att statsbidraget har använts på ett felaktigt sätt, i förhållande till statsbidragsvillkoren. Folkbildningsrådets styrelse har därför inte funnit skäl att ompröva statsbidraget till Ibn Rushd men fortsätter att följa studieförbundets utveckling. Rapporten fastslår att inga organisatoriska kopplingar finns till Muslimska brödrskapet utan att Ibn Rushd är ett självständigt, politiskt obundet studieförbund.

Varje år genomför Folkbildningsrådet en uppföljning baserad på studieförbundens statsbidragsvillkorade dokumentation och rapportering, för att säkerställa att statsbidragsvillkoren följs på ett tillfredsställande sätt. Folkbildningsrådet undersöker hur respektive studieförbund lever upp till grundläggande-, organisatoriska och verksamhetsvillkor. Folkbildningsrådet gör bedömningen att studieförbundet Ibn Rushd uppfyller de villkor som ställs på studieförbund som mottagare av statsbidrag.

Kommunerna fattar självständigt beslut om villkor och nivå för kommunbidrag till folkbildningsverksamhet. De allra flesta kommuner ger anslag till de av Folkbildningsrådet godkända och granskade statsbidragsberättigade studieförbunden. Att dra in kommunbidrag till ett av tio studieförbund som är godkänt för statsbidrag menar Folkbildningsrådet inte rimmar med den princip om samfinansiering av folkbildningsverksamhet som gällt alltsedan regeringens proposition 1990/91: 82 Om folkbildning.

Stockholms läns Bildningsförbund

Stockholms läns Bildningsförbund har den 26 mars 2021 yttrat sig enligt följande.

Stockholms läns Bildningsförbund, SLB, är en regional intresseorganisation som samlar länets studieförbund och folkhögskolor. Syftet med SLB är dels att vara mötesplats för medlemmarna, för gemensamma kunskaps- och erfarenhetsutbyten och samverkan kring olika områden, ämnen och projekt. Dels för att synliggöra och visa på vad folkbildningen är och gör runt om i länet. För att vara medlem i SLB krävs att studieförbundet eller folkhögskolan är godkänd för statsbidrag enligt Förordning (2015:2018) om statsbidrag till folkbildningen.

Landets 10 studieförbund har olika profil och inriktning, vilket gör att en bredd av människor, föreningar och organisationer har möjlighet att delta i den omfattande folkbildningsverksamhet som bedrivs runt om i Sveriges kommuner. I vårt län har studieförbunden verksamhet i samtliga kommuner och i Stockholm stad erbjuder alla 10 verksamhet i egen regi eller tillsammans med olika föreningar & organisationer. Enligt Förordning (2015:2918) om statsbidrag till folkbildningen 1§ framgår vad syftet med statens stöd till folkbildningen är:

1. stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin
2. bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen
3. bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i

samhället

4. bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

För att en verksamhet ska få del av statsbidraget ska organisationen ha denna inriktning, enligt 7§ i förordningen. Riksdagen har även beslutat om ett mål för folkbildningspolitiken och det lyder: ”Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället.” Utifrån förordningen och det folkbildningspolitiska målet formulerar Folkbildningsrådet, på uppdrag av regeringen, villkor för statsbidrag till studieförbund. Under kapitel 2; *Grundläggande villkor för att erhålla statsbidrag* står följande: Studieförbundet ska

- förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och för grundläggande demokratiska värderingar och får inte bedriva eller främja antidemokratisk verksamhet,
- vara en demokratiskt styrd organisation som agerar i enlighet med sitt ändamål,
- använda statsbidraget till det ändamål det beviljats för och ha ett tydligt anordnarskap i all verksamhet,
- lämna de uppgifter som Folkbildningsrådet begär för att kunna fullfölja sitt myndighetsuppdrag.

Utöver dessa villkor, förordningen och varje studieförbunds egna stadgar och olika styrdokument som reglerar vad och hur varje folkbildningsorganisation ska bedriva sin verksamhet så sker det granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs. Detta sker löpande under året av respektive studieförbund lokalt/regional, och på nationell nivå av förbundskanslierna samt av Folkbildningsrådet.

Studieförbundet Ibn Rushd har att följa samma rutiner, regler och villkor som övriga förbund. Då studieförbundet ifrågasatts, speciellt dess demokratiska värdegrund, begärde Ibn Rushd en extern granskning av verksamheten. Folkbildningsrådet gav 2019 Erik Amnå, professor emeritus vid Örebro universitet, uppdrag att göra en sådan granskning, och rapporten fick namnet *När tilliten prövas*. I rapporten framgår att inga formella eller organisatoriska kopplingar finns till Muslimska brödraskapet. Det framgår också att Ibn Rushd bedriver en viktig verksamhet som når grupper som står långt ifrån samhället. Rapporten visade även på några förbättringsområden, och Ibn Rushd har tagit fram en åtgärdsplan för att komma till rätta med dessa. Sveriges unga muslimer (SUM) är inte längre medlemsorganisation hos Ibn Rushd.

Vi ser inte att studieförbundet Ibn Rushd utifrån sina interna kontroller och förbättringsarbeten, Folkbildningsrådets årliga kontroller och begärda granskning och det resultat som studien *När tilliten prövas* visar ska behandlas på något annat sätt än övriga studieförbund. Att neka stöd eller möjlighet att söka projektmedel grundat på oriktiga uppgifter och osakliga påståenden, och rädsla för islam kan inte vara rimliga skäl för avslag. Vi är måna om att alla landets och även Stockholm stads innevånare ska ha möjlighet att delta i folkbildningens verksamheter, och ser mångfalden genom de olika profiler som studieförbunden utgör som en viktig del i detta.

Stockholms läns Bildningsförbund föreslår att motionen avslås. Och utgår från att samtliga studieförbund bemöts, respekteras och bedöms likvärdigt.

Reservationer m.m.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Janina Fond (SD) enligt följande.

1. Att stadsdelsnämnden tillstyrker motionen
2. Att i övrigt anföra följande:

Stadsdelsnämnden har mottagit en remiss av Sverigedemokraternas motion om att stoppa utbetalningarna av bidrag till studieförbundet Ibn Rushd. Sverigedemokraterna anser att det är oacceptabelt att bidrag betalas ut till organisationer som påvisats sprida såväl extremistiska, antisemitiska och anti-demokratiska värderingar. Genom sin koppling till Muslimska brödraskapet har Ibn Rushd ingått i en sfär av idéer som är oförenliga med den svenska synen på demokrati och jämlikhet. Vi anser att beslutet att tilldela Ibn Rushd 400 000 kr av kulturnämndens budget bör omprövas med en djupare analys av organisationens värderingar, verksamhet och samarbetsorganisationer.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Tapani Juntunen (SD) enligt följande.

1. Att stadsdelsnämnden tillstyrker motionen
2. Att i övrigt anföra följande:

Stadsdelsnämnden har mottagit en remiss av Sverigedemokraternas motion om att stoppa utbetalningarna av bidrag till studieförbundet Ibn Rushd. Sverigedemokraterna anser att det är oacceptabelt att bidrag betalas ut till organisationer som påvisats sprida såväl extremistiska, antisemitiska och anti-demokratiska värderingar. Genom sin koppling till Muslimska brödraskapet har Ibn Rushd ingått i en sfär av idéer som är oförenliga med den svenska synen på demokrati och jämlikhet. Vi anser att beslutet att tilldela Ibn Rushd 400 000 kr av kulturnämndens budget bör omprövas med en djupare analys av organisationens värderingar, verksamhet och samarbetsorganisationer.

Särskilt uttalande gjordes av Annelie Fridell m.fl. (V) enligt följande.

Förvaltningens svar angående motionen om indraget bidrag för studieförbundet Ibn Rushd är helt enligt vad vi tycker och vi tackar för svaret. Som det nämns i granskningen så förmedlar folkbildningsrådets generalsekreterare att Ibn Rushd verksamhet har kontrollerats mer än någon annan utifrån kritik om att inte uppfylla demokrativillkor bland annat. Folkbildning ger alla möjlighet att öka sin kunskap för per-

sonlig utveckling och delaktighet i samhället, däribland främja det viktiga integrationsarbetet. Därför bör man inte ta lätt på motsvarande motioner.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Christina Wallmark (SD) enligt följande.

1. Att bifalla motionen
2. Därutöver vill vi anföra följande:

Föreningar som får bidrag ansvarar själva för att följa upp och utvärdera verksamheten i enlighet med föreningens ansökan, vilket är anledningen till att föreningar likt Ibn Rushd kan fortsätta att erhålla bidrag trots att de bryter mot uppsatta regler. Sverigedemokraterna anser att det är oacceptabelt att bidrag betalas ut till organisationer som påvisats sprida såväl extremistiska, antisemitiska och anti-demokratiska värderingar. Genom sin koppling till Muslimska brödraskapet har Ibn Rushd ingått i en sfär av idéer som är oförenliga med den svenska synen på demokrati och jämlikhet. Revisorskollegiet i Malmö stad har granskat kommunens stöd till föreningslivet och gjort 48 stickprov. I 37 procent av fallen har inte föreningen som fått skattebidrag skickat in något så enkelt som ett justerat årsmötesprotokoll. Malmö stad som har gett stöd till en viss förening har inte ens haft tillgång till ett årsmötesprotokoll för att kunna säkerställa att verksamheten följer demokratiska värderingar eller åtminstone få en bild av vilken sorts förening som man stödjer. Granskningen visar också att viktiga delar av Malmö stads egna riktlinjer för stöd till föreningslivet inte följs. Det är bara en ren pappersprodukt. Det är så bråttom att pumpa ut skattebidrag att inte ens grundläggande principer följs när det gäller uppföljningen av stödet till föreningslivet. Hur ser det ut i Stockholm?